

МОТИВИ

към проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 8121з-238 от 06.03.2018 г. за условията и реда за достъп на хората със слухови или говорни увреждания до единния европейски номер за спешни повиквания 112 (обн. ДВ, бр. 25 от 2018 г., в сила от 01.08.2018 г.)

I. Причини, които налагат приемането на акта

Наредба № 8121з-238 от 06.03.2018 г. за условията и реда за достъп на хората със слухови или говорни увреждания до единния европейски номер за спешни повиквания 112 осигурява равнопоставен, непрекъснат, бърз и безплатен достъп до единния европейски номер за спешни повиквания 112 на хората със слухови или говорни увреждания.

Разпоредбата на чл. 2 от Наредба № 8121з-238 от 06.03.2018 г. за условията и реда за достъп на хората със слухови или говорни увреждания до единния европейски номер за спешни повиквания 112 се допълва с думите „както и при заплахата за околната среда“. С направените допълнения в чл. 2 и 3, както и в § 1, т. 1 от допълнителните разпоредби на Закона за Националната система за спешни повиквания с единен европейски номер 112 (Доп. – ДВ, бр. 41 от 2025 г., в сила от 20.05.2025 г.), подзаконовият нормативен акт се привежда в съответствие със закона.

В чл. 6, ал. 4 е предвидено да се съкрати срока от 7 дни на 4 работни дни, в който се разглежда заявката за осигуряване на потребителя до специалното потребителско приложение. Целта е да се въведе по-голяма оперативност при обработката на заявките и съкращаване на срока, в който ще бъде осигурен или отказан достъп до специалното потребителско приложение.

В допълнителната разпоредба в § 1, т. 1 думите „трайни“ и „трайно“ се заличават.

В допълнителната разпоредба § 1, т. 1 на Наредба № 8121з-238 от 2018 г. за условията и реда за достъп на хората със слухови или говорни увреждания „хората със слухови или говорни увреждания“ са определени като лица с трайни увреждания, които в резултат на слуха и/или увреждане на способността за говор имат трайно намалени възможности да изпълняват дейности по начин и в степен, възможни за здравия човек, установени от органите на медицинската експертиза.

Съгласно Закона за хората с увреждания „хора с трайни увреждания“ са лица с трайна физическа, психическа, интелектуална и сетивна недостатъчност, която при взаимодействие с обкръжаващата ги среда би могла да възпрепятства тяхното пълноценно и ефективно участие в обществения живот и на които медицинската експертиза е установила вид и степен на увреждане или степен на трайно намалена работоспособност 50 и над 50 на сто (§ 1, т. 2 от допълнителните разпоредби на Закона за хората с увреждания).

В Приложение № 1 към чл. 63, ал. 1 от Наредбата за медицинската експертиза – Отправни точки за оценка на трайно намалената работоспособност и на вида и степента на увреждане в проценти, слуховите и говорните нарушения са включени в Част втора – Психични болести, Част трета – Ушни, носни и гърлени заболявания и Част седма – Нервни болести. Посочени са различни степени на тежест на говорните нарушения, като на някои от тях съответстват проценти, които са по-ниски от 50 %. Определянето на по-нисък процент от

50 не означава, че лицето е напълно здраво. Напротив - то има определен дефицит на органа/системата, които са увредени. Същевременно процентите, които съответстват на тези по-леки случаи на говорни нарушения определят лицата като „хора с увреждания“, които по смисъла на § 1, т. 1 от допълнителните разпоредби на Закона за хората с увреждания са лица с физическа, психическа, интелектуална и сетивна недостатъчност, която при взаимодействие с обкръжаващата ги среда би могла да възпрепятства тяхното пълноценно и ефективно участие в общественния живот. През последните години нараснаха случаите на запитвания от граждани с вид и степен на увреждания под 50 %, които биха искали да ползват специалното потребителско приложение. В тази връзка лицата с по-леки форми на слухови или говорни нарушения също трябва да се ползват от правата на останалите лица със слухови или говорни нарушения, което налага промяна в цитираното по-горе определение за „хора със слухови или говорни увреждания“ в допълнителната разпоредба на Наредба № 8121з-238 от 2018 г. за условията и реда за достъп на хората със слухови или говорни увреждания. Промяната предвижда те да бъдат определени не като „лица с трайни увреждания“, а като „лица с увреждания“ и по този начин ще бъде осигурен достъп до специалното потребителско приложение на лица, получили под 50 % трайно намалена работоспособност/вид и степен на увреждане, но с доказан, макар и по-нисък дефицит.

По отношение на възможностите за установяване на слухови или говорни смущения, това е от компетентността единствено на органите на медицинската експертиза ТЕЛК и НЕЛК. Общопрактикуващите и лекуващите лекари, както и лекарските консултативни комисии нямат такава компетентност, тъй като те не извършват оценяване по Приложение № 1 от Наредбата за медицинската експертиза. Отправни точки за оценка на трайно намалена работоспособност и на вида и степента на увреждане в проценти, каквато е същността на този вид експертиза. Следователно представянето на експертно решение на ТЕЛК и НЕЛК остава задължително условие за ползване на приложението за достъп на хора със слухови или говорни увреждания до ЕЕН 112. Преди въвеждането на NG 112 – от следващо поколение няма да бъде възможно отпадане изцяло на изискването за представяне на експертно решение ТЕЛК/НЕЛК, тъй като отпадане на всякакви форми за регистрация би могло да натовари приложението с фалшиви сигнали, спам или тестови съобщения от хора без увреждания и в този смисъл изискването за осигуряване на достъп до приложението е представяне на експертно решение от медицинската експертиза.

II. Цели, които се поставят с проекта на НАРЕДБА за изменение и допълнение на Наредба № 8121з-238 от 06.03.2018 г. за условията и реда за достъп на хората със слухови или говорни увреждания до единния европейски номер за спешни повиквания 112

Осигуряване на възможност лицата с по-леки форми на слухови или говорни увреждания (под 50 % трайно намалена работоспособност/вид и степен на увреждане) също да се възползват от негласов достъп до ЕЕН 112 чрез специалното потребителско приложение.

III. Финансови и други средства, необходими за прилагането на новата уредба.

За издаването на НАРЕДБА за изменение и допълнение на Наредба № 8121з-238 от 06.03.2018 г. за условията и реда за достъп на хората със слухови или говорни увреждания до единния европейски номер за спешни повиквания 112 няма да са необходими финансови и други средства. Издаването на наредбата не предполага въздействие върху държавния бюджет.

IV. Очаквани резултати от прилагането на новата уредба

Осигуряване на възможност лицата с по-леки форми на слухови или говорни увреждания също да се възползват от негласов достъп до ЕЕН 112 чрез специалното потребителско приложение.

V. Анализ за съответствие с правото на Европейския съюз

С предложения проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 8121з-238 от 06.03.2018 г. за условията и реда за достъп на хората със слухови или говорни увреждания до единния европейски номер за спешни повиквания 112 не се транспонират разпоредби от правото на Европейския съюз, поради което не се налага да бъде изготвена справка за съответствие с европейското право.